

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR • PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP • FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT • KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ • SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az adósságtengerből

Debrecen, október 10.

Amikor alig mulik el nap anélkül, hogy a városok adósságairól, kölcsönszerző törekvéseiről szó ne esnék, a szórakozás okából is érdemes abban az adathalmazban turkálni, amelyet a magyar városok eladósodásáról, hitelszükségeikről összeállítottak. Készültek ezek az adatok a magyar városok kongresszusa számára, sok reménnyel, de bizonyára igen kevés kézzelfogható haszonnal.

Imponáló számok vannak ebben a statisztikában. A törvényhatósági joggal felruházott városok adóssága: 319 millió; kölcsönszükségletének összege 298 millió. Ha tehát egy bolond szerencse révén valamennyi kölcsönt megkapnók, a szabad királyi városok adóssága hatszáz millió korona lenne. Miután a városok vagyona ezzel szemben 795 millió korona és miután az új kölcsönök részben a régi konverziójául szolgálnának, a kölcsönöknek így is meg lenne a két harmad fedezete.

A legnagyobb kölcsön-igénye van Debrecennek: 60 millióra vár. Igaz, hogy van is mire; noha a városnak eddig is 34 millió korona adóssága van, a tiszta vagyona (a legtöbb a vidéki városok között) 103 millió. Utána következik a kölcsön-igényekkel Szeged: 27 millióért. Temesvár 25 millióért, Pozsony és Ujvidék 20—20 millióért. Pozsony már kevesebb joggal jelentkezik: a vidéki városok

közt eddig neki van a legtöbb fennálló adóssága: kicsi híjával 40 millió s ezzel szemben a tiszta vagyona pedig csak 9 millió. Lehet, hogy a mi nála a fedezetben hiányzik, azt pótolja a zsírás: a főhercegi protekció... Arad 7 milliót akar 13 millió eddigi adósság mellé és 28 millió tiszta vagyónára. Nincs szüksége kölcsönre egy boldog városnak: Hódmezővásárhelynek. Eddig sincs sok adóssága: 3 millió; a civisek, úgy látszik azt tartják, hogy a jóból elég ennyi.

Az is megfigyelni való, hogy mire kell a pénz a kölcsönt hajszó városoknak? Kilenc város régebbi kölcsönait akarja konvertálni, tíz városnak kórházra kell, tizenöt városnak iskolára, tizenhat városnak kaszárnyákra, (ez a legnagyobb tétel a kimutatásban: nem kevesebb, mint 44 milliót akarnak kaszárnyaépítésekbe fektetni) tizenöt város összesen 35 milliót akar aszfaltra és utcaburkolatra fordítani; huszonegy városnak vízvezetékre és csatornázásra kell. Az egyeb, kisebb összegű szükségletek közül fölemlíteni való még: négy város színházat akar építeni, öt város városházat, három fürdőt és uszodát, négy vásárcsarnokot, munkásházakat nyolc város és szegényházat: egy.

Ha már itt vagyunk ennél a témánál, tegyük le a szabad királyi büszkeségről és nézzünk szét a rendezett tanácsu városok anyagi viszonyai között. Ez eléggé, szinte mulatságosan változatos. Mindenekelőtt találunk tizenegy olyan boldog szigetet, ahol nem kell pótdót fizetni. Soroljuk

föl ezeket, hogy legalább tudják az emberek, hová kíváncsozzanak: a legnagyobb közöttük Szászváros; a többiek pedig: Breznóbánya, Dobsina, Gölnichánya, Gyergyószentmiklós, Igló, Jolsva, Kézdivásárhely, Körmöcbánya, Leibic, Magyarkanizsa, Szepesbela, Szepesolaszi, Vizakna. Ezek közül Szepesolaszinak és Leibicnek nincs semmi adóssága, Szepesbélának mindössze 734 korona és a többinek is meglehetősen kevés.

Ezzel szemben azután vannak olyan rendezett tanácsuak, ahol száz percenter felül van a pótdó. A rekord Abrudbányáé 163 százalékkal, utána Mezőtur 131, Szolnok 126 százalékkal. Száz percenter felüli pótdója van még Dobsina, Hajduböszörmény, Kiskunhalas, Kisszeben, Nagyikinda rendezett tanácsuaknak. Van azután két város, amelynek több az adóssága mint a vagyona: Beregszász fedezetlen passzívja 19.234 korona, Dobsináé 15.000 korona.

A rendezett tanácsu városok fennálló kölcsöne 176 millió, kölcsön-szükséglete 189 millió. A kölcsön-szükséglet mérve változik a hét millió korona (Nagykanizsának kell ennyi) és a 20.000 korona között, amennyivel például Nagyvárad város lenne kirántva a hinárból. A kölcsön-szükségleteknek itt is különféle célja van. A legtöbb: — ötvenhat — rendezett tanácsu város vágóhidat akar; 49 vízvezetékét és csatornázást és így tovább.

Együvé foglalva tehát a rendezett tanácsuak és törvényhatósági joguak szükségleteit: fél milliárd kölcsönre várnak a

NYAKKENDŐKÜLÖNLEGESSÉGEK FEKETÉNÉL

A szerenád

Irta: Madeleine Bruck.

— Ugyebár, azt hiszik rólam, minden különösebb önhittség nélkül, hogy a vesztély, a félelem érzetét, mint rendőrségi ember, nem nagyon ismerem? — Nos, tévednek, uraim. Van egy nagyon kellemetlen emlékem, amelyet elmondok, ha nem leszek vele nagyon unalmas.

A hivatalfőnökségtől visszavonulva, magánrendőri tevékenységet folytattam. C. gróf keresett fel egy izben, félve, hogy legjobb barátját, a híres Monval ügyvédet holtan, megölve találták a gróf vidéki kastélyában. — A rendőrség hiába nyomozott, ám a gróf méltatlankodva legkedvesebb barátja gyilkosának megmenekülésén, engem bizott meg annak kézrekerítésével.

A titokzatos bűnügy sok port vert föl akkoriban. Monval-t egy nyári reggelen holtan lelték meg ágyában. A gyilkos nyilván kloroformmal kábította el és minden bűnjelt eltávolított. Az áldozat ajtója zárva volt, az ablakredőnyök lebecsátva, semmi sem tünt el... hónapok óta hiába keresett-kutatott a rendőrség.

Elfogadtam a gróf megbízását. Leutaztam vele kastélyába. Bemutattak nekem mindenkit, még a grófnőt magát is, mint egy épi-

tész, jártam keresztül-kasul a házat, ennek címe és jellege alatt inkognitó dolgozva, senkit sem avattam terveimbe.

Az építész álcája alatt minden zegét-zugát átkutattam a kastélynak, anélkül, hogy valaki rosszat sejtethetett volna. Mégis nyolc napi ottlétem után sem tudtam még semmit. Minden bevált módszerem csütörtököt mondott, a lehetetlenség ködébe reitőzött az én pasasom. Ekkor új módszerre kezdtem, tudniillik sorra vettem a megölt ügyvéd iellegzetes szokásait, megtettem mindazt, amit ő a halála előtt való napon elkövetett. Hátha figyelmes lesz a gyilkos és észrevéti magát. Tudtam, hogy az ügyvéd 12 órakor fekiült, még egy negyedórám volt hátra. A zongorához lépve, a kották között keresgéltem, Schubert Szerenád-ja után. Az ügyvéd művészileg hegedült és halála előtt ezt a darabot játszotta a végzetes éjszakán. Magam is elég jól játszom, megkértem a grófnőt, segítsen tervem kiviteléhez, hogy megkapjam az ügyvéd hangszerét és rajta e darabot eljátszassam.

Sikerült. Belekezdtem a darabba. Hirtelen... a gróf nővére, egy ideges, fiatal asszonyka, meredt szemekkel tekintett rám. Utóbb tekintete végtelen elszomorult, a darab végén pedig a leghihetlenebb gyűlöletté változott. Szinte összerezzenem e csunya tekintet láttára és felmentem a szobámba; Monval lakott benne azelőtt, lezártam az

ajtót, aképen, ahogy a rendőrség lezárva találta, ámde nem fekiüdtem le, hanem egy karosszékre ültem. Teljes sötét volt a szobámban, kezem egy kézi villanylámpa gombján pihent. Ime, megint nem történt semmi. — A grófnő tekintete furcsa volt ugyan, de tán szerette az ügyvédet és szentségtelenítésnek vehette, ha kedvenc darabját az ő hegedűjén játszottam.

Feljegyzésem közt kutatva, láttam, hogy a grófnő rendkívül boldog házasságlete rövid ideig tartott csupán és hogy egyetlen gyermekét zsenge korában, igen szerencsétlen körülmények közt vesztette el. A kilenc éves kis fűcska a park tavába zuhant. Azóta az élet nem birt számára semmi értékkel. Ez az asszony azóta nem szeretett. Micsoda új komplikáció vár mégis reám?

Egy egész különös érzés ébresztett fel. A szívem elszorult, halántékom hevesen lüktetett. Azt hittem, álmodom, felugrottam, gyertyával a kezében Kerval grófnő állott előttem.

Csak nem örültem meg? Kővé meredve tekintettem a nőre.

Az asszony hirtelen megszólalt:

— Ezuttal nem menekszik meg előlem, Giulio Partello! Ezuttal nem kerül ki élve a kezeim közül. Ma este, amidőn a Sérénade-ot

magyar városok, a már meglévő ötszáz millió adósság mellé. Ha tehát a mélyen tisztelt külföldi tőke üzletet akar kötni: siesen, itt az alkalom . . .

Egy függetlenségi képviselő ítélete a függetlenségi pártról

Kelemen Samu az ellenzék ellen

Megemlékeztünk arról, hogy Kelemen Samu, Szatmár függetlenségi párti követe, Szatmáron járt, ott politikai kijelentéseket tett a függetlenségi párt gyűlésén s e kijelentéseiben elítélte az ellenzék taktikáját. A gyűlés helyesléssel fogadta Kelemen Samu kijelentéseit, de az egyik ellenzéki lap heves támadást intézett ellene. Kelemen Samu ma válaszolt e támadásokra s válaszában ezeket mondja:

— Mikor a mostani cikluson képviselővé választottak, mindaddig, amíg a *technikai obstrukció ki nem tört*, a legerősebben vettem ki részemet a parlamenti munkából. A bankügyben, a polgári perrendtartás kérdésében, a kultuszvitában tartott beszédeim bizonyítékai ennek. Nem egyszer előadója és hivatalos szónoka voltam a függetlenségi pártnak. *Tény, hogy a technikai obstrukcióban egy pillanatig sem vettem részt, mert nem helyesltem azt.* Ezt megmondtam már programbeszédemben és nyíltan vallottam az egész időszak alatt. Megmondtam, hogy a technikai obstrukciónak, mint eredendő oknak, az lesz a végső eredménye, hogy *a feje tetejére állítunk ebben az országban mindent*, és valóban sikerült kieroszakolnunk mindazt, amit a nemzet érdekében el lehetett és el kellett volna kerülnünk.

Igaz, hogy június 4-ike után nem vezettem ki magamat a képviselőházból: de *csak azokat vezették ki, akik tütyültek és trombitáltak.* Erre igazán nem terjed ki a mandátumom. És ugyan kérdelem, *ki helyesli ma a tütyülést és a trombitálást?*

Amint az üléseket elnapolták, népgyűlést tartottam és beszámoltam választóimnak. — Mikor javában dult annak a láza, hogy csak in integrum restitucióval lehet helyreállítani a parlamenti békét és hatálytalan egy a katonai törvény, mint minden utána következő törvényalkotás: úgy választóim előtt, mint több hírlapi cikkben kifejtettem, hogy *a már szentesített törvények hatálytalanságának ki-*

játszotta, felismertem, bár álneven és az építész cégére alatt osont be a házunkba. Azt hitte, nem ismerem fel a karszékben? Oh, ne féljen! Megérzi az anyaszív a legrejtettebb buvóhelyen is gyermeke gyilkosát. Mert ön az egyetlen boldogságom, kis Guy fiam gyilkosa. Emlékszik, júliusban járt itt. A híres zenész, szalonok kedvence. Ebéd előtt a tó körül sétálgattam Guy-el, ön utánam jött, azt mondta, nekem játszik, hátha a zene hangjaira megszólal a szívem. A Serenade-ot játszotta, e csodaszép, andalító dalt: eszembe jutott tovatűnt boldogságom, szerelmes ifjuságom, mindenről megfeledkeztem magam körül . . . A fiam eltűnt, nem vettem észre . . . másnap holtan fogták ki a vízből.

Azt hittem, megőrülök. A legkétségbeejtőbb lelki furdalás rágódott raitam. — Egy eszme adott csupán éltető erőt: hogy megöljem magát, Partello. Imádoztam fiamért szeretett lényét, mert szerettem önt, s mert szerettem, százszoros halállal kell meghalnia.

Nagyon beteg lettem. Fejem állandóan zugott, két orvos vigyázott reám. Ha meghalhattam volna!

Egy este . . . nem is tudom, mikor volt . . . megint hozzám furakodott. Azt mondotta, Monval, az ügyvéd. Ők elhitték önnek, ámde én felismertem játékaról. A Serenade elárulta . . . Tudta, hogy gyűlölöm, úgy látszik, nem végezhettem magával, ma újra itt van, az építész neve alatt bár, de ma: halál fia. Ugyan-

vánalma a leghetetlenebb összeütközéseket idézné elő király és nemzet között. Kérdelem, *ki beszél ma többé in integrum restitucióról?*

Ugyanakkor kifejeztem, hogy a házszabályalkotás revíziójával kell a sérelmeket reparálnunk és egész erőnket a demokratikus választójog megalkotására fordítanunk, aminek következtése kell, hogy legyen, hogy a többség hozza meg a szükséges személyi áldozatokat.

Tisza több ízben, Lukács is körműcbányai beszédében kijelentette, hogy az így létrejövő békének *az ő személyük nem lehet akadály* és készek távozni a béke érdekében. — Kérdelem, *hol tartanánk ma, ha ráhelyezkedtünk volna erre az alapra?*

Igaz, hogy népgyűléseken ezután nem vettem részt, de ez természetes.

Hiszen taktikai nézetkülönbségek voltak közöttöm és az Országos Párt között. — Nem mehettem tehát gyűlésekre, hogy ezeket a különbségeket ott kiéleltssem. — A köteles lojalitás azt kívánta, hogy egy szalmaszálat se tegyek az ellenzéki taktika útjába és türelemmel várjam be, minő sikereket fog az elérni. Kérdelem, *hol vannak ezek a sikerek?*

Várakozó magatartásomból uiból kiléptem, amikor a választójog tárgyalására került a sor és akkor a legelterjedtebb ellenzéki lapok egyikében hívtam fel az ellenzéket, vegye fel a választójog érdekében a küzdelmet a képviselőházban, mert csak a parlamenten kívül és a parlamenten belül egyidejűleg folytatott harc érhet el sikereket.

E helyett passzivitással engedték át a programunkkal ellenkező választójogot. És mert *távolmaradással még soha, senki a világon sikert nem aratott, nemcsak vereséget szenvedtünk, de a harc szinte a fegyverletétel jellegét öltötte magára.*

Ilyen előzmények után határoztam el magamat arra, hogy most, amikor az eddigi ellenzéki taktika oly szerencsétlenül mondott esődöt, bemenjek a képviselőházba. — mert felfogásom szerint *a képviselőnek nincs jogában képviselői kötelességeinek megtagadása és súlyos hiba* a képviselőház működését állandóan ellenőrzés nélkül hagyni, bárminő indokok alapján is. — És bár ez lelkiismeretemen egészen intern dolga, ezt is közöltem legközelebbi politikai barátaimmal.

Ime, így gondolkodik, így nyilatkozik egy régi függetlenségi képviselő. És így gondolkodnak közülök is igen sokan, de kevésnek van bátorsága ezt el is mondani. Ebből azonban az ország levonhatja a konzekvenciát.

azon a titkos ajtón jöttem, amelvet csak én és a régi cselédek ismernek, kezemben kloroform . . .

Megértettem, hogy örült kezében vagyok, egy örült rögeszméje ölte meg a szerencsétlen ügyvédet is. Nem tudtam, mitévő legyek! Hiába kiáltoztam volna segítségért, a régi, vastagrakású falakon emberi hang át nem hatolhatott. Különben sem lakott e szárnyban a gyilkosság óta senki.

Igyekeztem beszélni hozzá, magvaráztattam, csittítottam, hiába.

— Elég, kiáltott rám. Meg fog halni. — Ezzel a pisztollyal lelövöm. Kezébe vette éjjeli szekrényemen nyugvó revolveremet. — Ilyenek az élet enyém, tied, övé — tréfái.

Felemelte a fegyvert, éreztem, végem van. — Hidegvérem volt az egyetlen menteváram.

Erős hangon rákiáltottam, szurós tekintettel néztem a szemébe.

— Hisz az Istenben? Nos, ha megöl, nem találkozik a tulvilágon szeretett gyermekével. A gyilkosnak nincs helve a menyországban.

Rámnézett, s összerenzenve elejtette a fegyvert. Térdre bukott és keserves zokogásban tört ki.

Nos, így ismertem meg a félelmet.

Balogh Ferenc dr. temetése

A debreceni ősi kollégium falai közül ismét kiveszett a tudományok egy erős oszlopa, Balogh Ferenc dr., aki ritka teremtő ereje, nagyszerű szorgalma és titáni kitartása révén országok távolán át tudott nevet szerezni magának és nemzetének, ma délután kiköltözött a boltozatos falak közül. Ott hagyta a termet, mely holta után is örzi emlékét s a „Balogh Ferenc szobából” átköltözött a halhatatlanságba.

A nagy halottat ma délután három órakor temették el a Kollégium falai közül, ahol a tegnapi napon ravatalt állítottak a jeles tudós tetemének. Már félhárom órakor zsufova volt a kollégium udvara, sőt a környéke is. Az általános részvétet ugyszólván az egész város minden rétegét idegyűjtötte, hogy leróják a kegyeletet, amellyel maguk, fiuk, vagy hozzátartozóik tartoznak az elhunyt emlékének. Hiszen alig van debreceni család, melynek valamelyik tagja ne lett volna tanítványa Balogh Ferenc dr.-nak. Ezenkívül itt látjuk az egyházkerület vezetőségét Degenfeld József grófi főgondnokkal élén, Kovács József polgármestert, a debreceni református egyház gondnokát s az egyházi élet színe-javát.

A koporsót három óra után néhány perccel hozzák le a kollégium tágas udvarára, ahol előbb a főiskolai énekkar, majd a kántus énekel a halott fölött bucsuztatót. Az egyház részéről pedig Dicsőfi József lelkész mondott megható imát. Ezután a gyászmenet a Kosuth-utcai temetőbe indult, ahol a kollégium tanári kara nevében Erdős József dr. teológiai dékán, az ifjuság nevében pedig Nánási Dániel szénior mondtak magas színvonalu, megható bucsuztatót.

Ugyancsak lerótta kegyeletét a debreceni Csokonai-kör is. Az özvegyhez és a gyászoló családhoz részvétiratot intézett, amelyben méltatta az elhunytat, nemcsak mint a Csokonai-kultusz lelkes hívét, hanem mint a magyar tudományosság rajongó munkását. A ravatalra koszorút helyezett e fölírással: *A reformáció nagy tudósának; a temetésen pedig a kör elnöksége és választmánya majdnem teljes számmal jelent meg.*

A Balkánon minden csendes

Leszerelés mindenütt

A balkáni harcok tüze ismét lelohadt. Bizonyos, hogy a hamu alatt parazslik tovább, de egyidőre ugylátszik a diplomácia keztyűs keze egy papírlappal: a békeszerződéssel mégis letakarta. A szünetet, a holttestek csendes rothadásának idejét, fölhasználhatja az élet, hogy új gazdasági, természeti erőket termeljen az új harc anyagául.

A legutóbbi eseményekről a következő táviratok adnak hírt:

A leszerelés.

Athén, október 10. Gali bég tegnap meglátogatta Venizelosz miniszterelnököt és felmutatta neki a nagyvezér parancsát, amelyben a török csapok demobilizációját rendeli el. Gali bég kérte a miniszterelnököt, hogy az égei hajóhadosztálynak megfelelő rendeletet adjon, hogy ily módon elkerülhetővé váljon minden incidens a tartalékosoknak Tráciából Kisázsziába való visszaszállításánál.

A görög király útja.

Athén, október 10. Konstantin király tegnap a vezérkar főnöke és két tisztie kíséreté-

ben két szárnysegédjével Szalonikiba utazott. A király ott hir szerint a hadsereghez proklamációt fog intézni és vasárnap elhagyja a hadsereget, hogy a macedóniai csapatokon szemlét tartson. Ez a szemle körülbelül tizen-négy napig fog tartani.

A török-bolgár viszony.

Konstantinápoly, október 10. Az a lapjelentés, hogy a kormány Fethi bég szófiai követté való kinevezéséhez hozzájárult, valószínűleg. Fethi bég van ugyan kiszemelve szófiai követnek, a porta azonban a bolgár kormány hozzájárulását még nem kérte.

Meghalt Boljetinác Isza.

Belgrádból jelentik, hogy a Stampa értesülése szerint Boljetinác Isza meghalt.

Boljetinác, akinek halála hírének jelentik, a legismertebb albán vezérek egyike volt, bár a legifjabb generációhoz tartozik. Az utolsó tiz esztendő alatt vagy tiz fölkelést rendezett Boljetinác a törökök ellen s a balkáni háború előtt Ó-Szerbiában a szerbek is pártolták a mozgolódását.

A balkáni háború óta Boljetinác is a szerbek ellen fordult s az imént levett fölkelésben neki is nagy része volt.

Fölötte valószínű, hogy Boljetinác, aki egyéniségével fanatizálni tudta az albánokat, nem természetes halállal mult ki.

Könyves Tóth Kálmán sikere

Írók, költők és kritika elismerése

Pár hét előtt jelent meg a könyvpiacon Könyves Tóth Kálmán „Emlékül” című verses kötet. Mintha csak valami új tehetség nagyratörő szárnybontását kellett volna felfedezni, áradozó melegséggel fogadta úgy a sajtó, mint az ország legérdemesebb íróinak elismerése. Így Zichy Géza gróf, a jeles komponista, az elsők között sietett elküldeni gratulációját, Pósa Lajos és Szabolcska Mihály pedig a legőszintűbb örömmel köszöntötték a debreceni író-gárda nesztörát, aki még 77 esztendő korában is fiatal, temperamentumos tudott maradni. Legfőbb erénye pedig a kristályos magyar stílus és a nyelvezet miatt fel nem adott gondolatgazdagság.

Az ország két legértékesebb és széles rétegekben elterjedt szépirodalmi lapja, az „Új Idők” és a „Vasárnapi Ujság” még hatványozottabban ad kifejezést a kötet megjelenése fölött való örömeinek s hosszú recenziókban méltatja úgy a kötet, mint az író sikerét.

Az „Új Idők” a következő sorokat írja:

„Ritka jubileumon van már tul Könyves Tóth Kálmán, akinek most jelent meg, hetvenhét esztendő korában, legújabb verseskönyve, az „Emlékül”. Írói munkásságának ötvenesztendő jubileumán tul is megőrizte a szinmagyar poéta írói vénáját és ragyogó költői kedélyét, ami már egymagában is fölöttébb ritka esemény. De még kivételesebb jelenség, hogy az ősz költő még most is, a pátriárkák korában, tele van életörömmel és derűs, boldog nyugalommal, amely gyönyörű életfilozófiává nemesült nála.

Mint egy asszonyt, nézd ugy e világot: Fátyolozva ezt is szebbnek látod.

Verseiből az a megvesztegető bájoság és szelid harmónia árad ki, amelyet hiába keresünk a mai nemzedék, az új poéták költeményeiben. A régi, patriarkális világ tiszta és nemes költészete az övé. Szereti az allegóriákat, a himes metaforákat és bár verseinek javarésze nem lelki élményekből szü-

letett meg, hanem külső eseményekből, aktualitásokból fakadt, Könyves Tóth Kálmán mégis át tudta filteni valamennyi versét az őszinte érzések melegével. A legértékesebb írói tulajdonság, az őszinteség, ragyogja be az ő verseit és ettől maradtak frissek, tündék és élvezetesek. Mert Könyves Tóth Kálmán nem a szavak, a gondosan csiszolt, de hideg, játékos, könnyed, de mélység nélkül való szavak poétája, hanem az érzése, még pedig az izig-vérig magyar érzése. — Az „Emlékül”, amely már harmincadik könyve az ősz költőnek, amellel tanuskodik, — és ez főlemelő tanúságtétel — hogy az öregségnek is van nemes, tiszta és főleg derűs költészete. A szép könyvet, amelyhez előszót is írt Könyves Tóth Kálmán, Pósa Lajos melegsívű verse. „Biztatás Könyves Tóth Kálmánhoz, vezeti be.”

A „Vasárnapi Ujság”, melynek az ősz költő évtizedek óta meleg szeretettel látott munkatársa, természetesen megragadja az alkalmat, hogy háláját és becsülését leróhasssa. De hangja melegsége felülemelkedik a szokásos konvención s mint a Helikonról a Muzsák köszöntik az igaz tehetséget, siet előkelő kritikái izlésével Könyves Tóth Kálmán elé rakni a pálmát. A következőket írja legutóbbi számában:

„Több, mint félszázados lelkési és írói működésem közben én nem kötözgettem gazdag kéréket a költészet mezeiére, csakis egyes kalászfeketéket szedeztettem és ezeket most szerény csokorba kötve, aianlom föl „Emlékül” szeretteim kedves körének.” — Az előszóban ezzel a kijelentéssel vezeti be Debrecen gazdag elméjű és gazdag lelkű író-papja, a Vasárnapi Ujságnak egyik legregibb, nagy érdeme szerint megbecsült ősz dolgozó társa, a hetvenhét esztendő Könyves Tóth Kálmán most kiadott költeményes könyvét. De ha nem is a hírnév vágya dajkálta, — hiszen ezt hosszú évtizedek sorának dus munkássága már rég megszerezte és biztosította a kiváló szerzőnek — ez a könyv is új babért fog az agg költő fejére. Nem a virtuóz ügyesség káprázató, de sokszor hideg és üres iatékformái a Könyves Tóth Kálmán költeményei, hanem egészséges és meleg versek. Egészségesek az erkölcs és a gondolat épségével, melegek az érzés őszinteségétől, amely őket áthevít. Tiszta erkölcs és tiszta érzések dalosa ez a fiatal szívű öreg poéta, aki fehér és derűs lélekkel szereti az életet, mert az igazán szépet, a jót és az eszményt szereti benne. Kétségtelenül ez adja költészetének

Értsük meg az Odol esodálatos hatásának nagy jelentőségét.

Míg más szájjal és fogtisztítószerrel — amennyiben azok mindennapi használatra számításba jöhetnek — csak a tisztogatás pillanatában fejtik ki hatásukat, addig az Odol a fogmosás után is még órákig hat. Az Odolnak ez a sajátos tartós hatása órákra megbénítja, illetve hátráltatja a fogrontó erjedési és bomlási termékek működését.

frissességét, őszinteségének pedig nyilvánvaló bizonyossága, hogy a lantot szinte minden megszólalásánál valamely alkalom illétére adja kezébe. Ez a költő tehát csak akkor dalol, ha csakugyan mondanivalója van a szívének, gyöngéd meghatottságának, kegyeletes emlékezésének, vagy tüzes, rajongó hazafias érzésének. Meghatottan és gyönyörködve olvassuk a könnv verseit, amelyekből magára az agg poétára ime rácsíthatjuk ezt a strófát:

A béke napja süit . . . cseng tóra nótá,
De már galamb bugás, pacsirta dal.
Igy járja ez nálunk évezred óta
Óreg dalos kedélye fiatal.
Ha távol utra megy kart-karba öltve,
Testvére lesz, aki vadidegen.
Sivár kebelt virág illata tölt be . . .
Tél is tavasz, ahol ez megjelen.

A Debrecen város nyomdájában szépen kiállított könyv belső címlapján a dolgozó asztala mellett ülő agg poéta képe néz az olvasóra. A kötetnek, mely Könyves Tóth Kálmán harmincegyedik munkája, öt korona az ára.

Csak Debrecenben ünnepelnek kevesen, de itt már ősi szokás közönnyel fogadni, ami a — magunk kertjében termett.

A szégyenpör

Vérvád az orosz bíróság előtt

A fölháborodás, amellyel kíséri egész Európa a kievi vérvád pört, bizonyítékokat nyer mindennap arra, hogy milyen arculesapást kap ott mindennap a kultura. A hatóságok, fanatizált tömegek, elvakult és elvakított rétegek okoznak botrányt botrány után.

A tanuvallomásokból rettenetes dolgok sülnek ki a rendőrségre és vizsgálóbírákra s az orosz kulturembereknek, a kultur-Európának nincs ereje megszüntetni a kievi igazságtalanságot.

A mai tárgyalásról a következő táviratok számolnak be:

Kiev, október 10. A kereskedők egyesületében tartott szinlelőadás alatt tegnap az orosz népszövetség tagjainak egy csoportja Golubev diák vezetésével erőszakkal behatolt az előadásra és botrányos jeleneteket rögtönzött. — Az előadást félbeszakították és folyton kiabálták:

— *Ussétek agyon a zsidókat!*

Egy színész a tömeg elé lépett és kérte, hogy ne zavarják az előadást. Egy tüntető ekkor a színészre rohant s olyan kegyetlenül összeverte, hogy haldokolva szállították a kórházba. A rendőrség semmit sem tett az eszeveszett tömeg ellen.

A Kétféjű sas című pogrom lap, amely már hosszabb idő óta megszünt, tegnap ismét megjelent. Címlapján van Jucseszkinak a megölt diáknak arcképe ezzel a fölirással:

A sebek, amelyeket a rituális célokra el-tettek.

A zsidó lakosság liangulata rendkívül nyomott.

Páris, október 10. Franciaország orvosi világa határozottan állást foglalt a kievi lakosság fanatizmusa ellen.

Kiev, október 10. A rituális vérvád pörének tárgyalásán Ljubcsanko gvári munkás ezt vallotta:

— A gvári udvar közepén egy löistálló, ugyanazon tető alatt egy lakható helyiség volt, amelyben Beilisé lakott. Ősszel a löistálló leégett.

Barabesevszki védő kérésére a törvény-szék megállapította, hogy Beilist augusztus

harisnyák óriási választékban, rendkívül olcsón LANTOS
Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. 12-50 Telefon

16-án tartóztatták le, a lóistálló pedig október 23-án égett le.

Az ügyész rámutatott arra, hogy Ljubcsanko vallomása szerint a tűz a lóistálló belsőjében a kocsis távollétében keletkezett, míg Beilis asszony a lakásban volt.

Grusenbergről védő kérte a Beilis lakásában történt házkutatásról szóló jegyzőkönyv közvételét.

A törvényszék ezt formális okokból visszautasította és közölte, hogy a házkutatás augusztus 9-én volt.

Ezután kihallgatták Juscinszki tizen-négy iskolatársát. Ketten közülök azt vallották, hogy Juscinszkit március 26-án reggel hat órakor az iskola felé vivő uton látták. — *Titkos rendőrök elzárással fenyegették őket, ha nem vallják azt, hogy Juscinszkit nem látták.* A fiuk azt mondták továbbá, hogy a Zaisceff-féle gyár területén játszani szoktak és néha át is mentek a gyár udvarára. A kocsisok sokszor kikergették őket, Beilis sohasem. Beilis megerősíti, hogy a fiukat sohasem kergette el.

Színház

HETI MŰSOR:

SZOMBAT: *Támlásszék 10. sz.*, énekes bohózat. — Ujdonság. — (A bérlet.)

* **A „Támlásszék 10. sz.“ bemutatója.** (A színházi iroda jelentése.) Teljesen készen várja a „Támlásszék 10. sz.“ szombati bemutató előadását a színház. Már tegnap megtartották a zenés főpróbát és ma már a közönség fogja — minden valószínűleg oda mutat — szankcionálni azt a jó hirt, amely megelőzte e jeles bohózatot. A budapesti nagy sikerről álljon itt néhány újságíró szemelvény: „Magyar Hírlap”: „A Vígyszínház nagyszerűen kezdi meg szezonját, nagyképszerűen nélkül egy nagy sikerrel indul neki az új színházi esztendőnek. A „Támlásszék 10. sz.“ mindenkit fog érdekelni és alighanem műsoron lesz még akkor is, midőn újból nyaralásra fogunk gondolni”. — „Budapesti Hírlap”: „Van ebben a darabban tréfa, nóta, tánc, színpadi trükk böven, a bemutató közönsége fényesen mulatott”. — „Pesti Napló”: „A közönség ítélete nagyon kedvező volt. A nézőtérben iókedvű kacagás, zajos tapsok, ismétlések és a nagy siker egyéb színtomái döntöttek a darab sorsa felett”. — Több mint valószínű, hogy a darab sorsa Debrecenben is hasonló lesz és sikerrel fogja gazdagítani a színház repertoárját. A bemutató előadás A) bérletes. Jegyek válthatók a színház pénztáránál.

* **Vasárnap délután „Fenelányok“.** (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a „Fenelányok” című rendkívül mulatató énekes életkép kerül színre. A darab, amely 5 árvalány szerencsésjét mondja el, kitűnő és oly mulatságos, hogy a néző kacagás nélkül egy percig sem ülhet a színházban. Van a darabban sok, kedves ének- és táncszám. Négy szakaszra van osztva. Az egyes szakaszok címei: 1. Haza Amerikából. 2. A budapesti korzón. 3. Szépségverseny a városligetben. 4. Az árvalányok. — Az 5 fenelányt Borbély Lili, V. Márkus Angela, Mucsv Anna, Payer Margit és Bányai Irén játsszák. Egy remek öreg delnőt játszik H. Serfőzy Etel. Mokány Bercit Bombay, az özvegy pióczakereskedőt Kassay, 5 hülye fiát Szalay, Kormos, Fehér, Váradi és Nagy Sándor játsszák. — Egy „minden lében kanál” embert alakít Madas és egy amerikai Rónai. Tehát az összes komikusok fellépnek. Szóval a vasárnap délutáni, mérsékelt helyáru előadás közönségének egy minden részletében pompás és nem mindennapi szórakozásban lesz része. Jegyek már válthatók a színházi pénztáránál.

* **Tűzi lárma.** A Miklós-utca 1. sz. házhoz nagy zajjal robtak a tűzoltó kocsik, sipoltak a tűzoltók, toporzékoltak a lovak s mindezen nagy zajból semmit sem hallott, semmit sem vett észre a közvetlen szomszédságban levő „Apolló-színház” közönsége, pedig 6 ajtaja és 4 ablaka van a helyiségnek, annyira lekötötte Fedák Sári bámulatos művészete, a berlini admirál jég-palotájának káprázatos látképe, a korcsolyaművészek remek produkciója, a közönség figyelmét. Fedák-Sári ragyogó művészetében és a jég-palota szépségében még csak szombat és vasárnap gyönyörködhetik a közönség. Mind két nap délután is van előadás. Telefon 7-26.

Tisza István gróf alétszámemelés ellen

Krobatin budapesti utja

Krobatin hadügyminiszter tegnap reggel automobilon Budapestre ment, ahonnan még tegnap este szintén automobilon visszatért Bécsbe. Budapestben tárgyalt a magyar kormány illetékes tagjaival azokról a kérdésekről, amelyeket a legutóbbi bécsi közös tanácskozás már megvitatott, de még el nem döntött. Így elsősorban a tűzértség fejlesztésének kérdéséről, a honvédtűzértségről és a jövő évi közös költségvetés előkészítéséről. Szó volt továbbá a hadseregszállításokról, mert a magyar kormány a tűzértség fejlesztésével kapcsolatban bizonyos feltételeket kötött ki a hadseregszállításokra vonatkozólag, így főképpen azt, hogy a *tűzértségi felszerelések egy részét a felállítandó új magyar gyárnak biztosítsa.*

A magyar miniszterelnök ellenzése.

A hadügyminiszter budapesti tárgyalásairól igen jó helyről nyert információk alapján a következőket jelentik:

A hadügyminiszter magával hozta a hadseregnek azt az új fejlesztési programját, amelyet legutóbb a két kormány kívánságához képest dolgozott ki. Az első javaslatot, mint ismeretes, sem a magyar kormány, sem pedig az osztrák kabinet nem fogadta el, mert a költségeket és a létszámemelést túlzottnak jelentették ki. Az új tervezet szerint a létszámot harmincötezer emberrel emelnék és ennek megfelelőleg alakulna a költségvetés is. *Tisza István gróf miniszterelnök ezt a programot sem fogadta el, mert sokalja az ujonctöbbletet és a vele járó pénzügyi terheket.* Krobatin hadügyminiszter, aki visszautazott Bécsbe, ma *Stürggh* osztrák miniszterelnöknek mutatta be tervezetét. *Stürggh* valószínűleg hozzájárul *Tisza István gróf álláspontjához és ehhez képest újabb program kidolgozására kéri fel a hadügyminisztert.*

A tengerészet tervei.

A hadügyminisztérium tengerészeti osztályának elnöki irodája a „Neue Freie Presse” szerkesztőségéhez levelet intézett, amelyben megállapítja, hogy a legutóbbi miniszteri értekezlet határozata értelmében a *tengerészeti vezetőség semmiféle új hajóépítkezésre nem fog hitelt kérni.* A legközelebbi tengerészeti költségvetés a legutóbbi balkáni válsággal kapcsolatos kiadásokon kívül főleg normális követeléseket, valamint a már megszavazott hajóépítkezések költségeinek esedékes részletét fogja követelni.

A tengerészeti programot illetőleg a legutóbbi közös miniszteri tanácskozáson a tengerészeti parancsnok előterjesztette ugyan az új flottafejlesztési programot, de csak azzal a céllal, hogy a két kormány tagjait tájékoztassa a tengerészet jövő tervéről és sürgős szükségleteiről. A közös miniszteri tanácskozás nem határozott el új flotta-beruházást, úgy hogy ehhez képest a meg-

rendeléseket egyelőre a budget keretén belül fogják megtenni.

Nem lesz újabb behívás.

Néhány német lap azt írta, hogy az osztrák és magyar monarchia hadseregében az elbocsátott tartalékosok helyett újabb behívások lesznek. Ezzel szemben hiteles helyről azt közlik, hogy a német lapoknak ez a híre nem felel meg a valóságnak, mert az elbocsátott tartalékosok helyébe nem lesznek újabb behívások.

Osztrák miniszterválság.

Bécsből táviratozzák: A lapok sajnálatosul veszik tudomásul, hogy *Zaleszki* pénzügyminiszter egészségi okokból hosszabb szabadságra kénytelen menni. élénk elismerésüket nyilvánítják *Zaleszki* kiváló tevékenységén és kifejezik amaz óhajukat, hogy a pénzügyminiszter mielőbb visszanyerje egészségét. *Ami Engel* báró osztályfőnököt, a pénzügyminisztérium vezetőjét illeti, a lapok rámutatnak kitűnő büdzsetismereetre és nagy befolyására a különböző gazdasági tereken.

Minisztertanács.

Ma este hat órakor a miniszterelnökségi palotában *Tisza István* gróf elnöke alatt minisztertanács volt, amelyen kormányzati folyó ügyeket intéztek el.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** E hó 12-én vasárnap prédikálni fognak a Nagytemplomban *Jánosi Zoltán* lelkész, a Kistemplomban 9 órakor *Szele György* lelkész, 11 órakor *Hajdu Gyula s.*-lelkész, a Kossuth-utcai templomban *Könyves Tóth Kálmán* lelkész, az Ispótyai templomban *Uray Sándor* lelkész, a városi szegényházban *Hajdu Zsigmond* püspöki titkár, a csapókeri imaházban *Kovács János* vallásoktató lelkész, a homokkerti imaházban *Boér Károly* vallásoktató lelkész.

— **A közgyűlés előkészítése.** A jog- és pénzügyi bizottságot e hó 14-ére, kedd délután 4 órára hívták egybe. Az ülés tárgyai az őszi rendes közgyűlés elé kerülő ügyek lesznek.

— **Vallásos estély a kollégiumban.** Vasárnap délután 5 órakor a főiskolai oratóri-„Vallásos estély” lesz.

— **Vilmos császár a királynál.** Bécsből táviratozzák: Németországi lapok jelentik, hogy *Vilmos császár* konopisti látogatása kapcsán királyunkat is meglátogatja schönbrunni rezidenciájában. Ezt a hirt itteni illetékes helyen megerősítik.

— **A vezérkari főnök a külügyminiszternél.** Bécsből jelentik: *Báró Conrad* vezérkari főnök ma délelőtt meglátogatta a külügyminisztérium palotájában *gróf Berchtold* közös külügyminisztert és hosszabb ideig tanácskozott vele.

— **Miklóssy István püspök fogadtatása.** Az új hajdudorogi görög katolikus püspök *Miklóssy István* fölszentelése után szerdán, e hó 15-én érkezik Debrecenbe, hogy elfoglalja állandó lakását. Ma egy küldöttség járt *Kovács József* polgármesternél s fölkérte őt, hogy a diszes fogadtatásban Debrecen városa is részt vegyen s adja rendelkezésre a város ötos-fogatát. A polgármester szívesen fogadta a küldöttséget, amelynek kilátásba helyezte kérésük teljesítését.

— **Bizalom a kormánynak.** Makóról táviratozzák: *Csanád* vármegye állandó választmánya ma kimondta: javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy *Tisza István* grófnak és a kormánynak bizalmat szavazzon.

Iskolás fiuk részére

A legolcsóbb fiu- és gyermekruha bevásárlási forrás

Balázs Jenő, Piac-utca 61. sz.
Szentanna-utóval szemben.

6-11 éves gyermek részére . . . . . 8 K)
12-15 „ „ „ . . . . . 15 K)
15-17 „ „ „ . . . . . 20 K)

Telefon

— **Az egyetem építése.** E hó 13-án az egyetemet építő bizottság ülést fog tartani, amelyen az egyetem építésével kapcsolatos kérdéseket fogják tárgyalni. Ez ülés miatt a szokásos hétfői tanácsülés keddre marad.

— **Özvegy Tisza Kálmánné hagyatéka.** A budapesti VIII—X. kerületi járásbírósa most teszi közzé a hivatalos lapban, hogy Tisza István gróf budapesti, Tisza Kálmán gróf csengődi, Tisza Lajos gróf kocsordi és özv. báró Radvánszky Béláné szül. borosjenői Tisza Paulina sajakazai lakosok a néhai Nyirbaktán, 1913. évi június 29-én elhalt özv. borosjenői Tisza Kálmánné született gróf Degeföld-Schomburg Ilona volt budapesti lakos hagyatékáról örökösödési bizonyítvány kiadatását kérték. Tisza István gróf — mint ismeretes — a maga részéről lemondott már. A hagyatékban debreceni ingatlan is szerepel és pedig első tételként: a) A debreceni telekkönyvi betétben felvett, Debrecen törvényhatósági joggal felruházott város területén Piac-utca 5. szám alatt fekvő ingatlan.

— **A „Germinal” hódító-utáira tulajdonképen Debercenből indul ki,** mert az ország többi mozgó-színházai az Uránus-színház után adhatják csak elő s így kizárt eset az, hogy az Uránus-színház ismét műsorra tűzze ezt a csodálatosan szép darabot, mert mire az ország többi mozgó-színházai lejátszák a művet, akkorra olyan rossz állapotban lesz a film, hogy az Uránus eddig tapasztalt elsőrendű műsorához nem lenne méltó. Éppen ez a cél vezette Suchán igazgatót arra, hogy a Germinal bemutatásával az ország mozgó-színházait megelőzze és azért kötötte le egy teljes hétre, hogy a nagyközönség a maga teljességében lássa és hogy mindenkinek alkalma legyen azt megnézni.

— **A Mgyosz. ülése.** A gyáripárosok országos szövetségének debreceni fiókja f. évi október hó 12-én, vasárnap d. u. 4 órakor a Szövetség hivatalos helyiségében Simonffy-utca 1. a. I. em., rendes ülést tart, amelyre a t. tagokat meghívja Szántó Győző elnök, Kuthi Sándor dr. titkár. Tárgysorozat: 1. Elnöki előterjesztések. 2. A hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907. LII. t.-c. revíziója. 3. Vasuti ügyek. A tárgyak fontosságára való tekintettel kérjük a t. tagok lehetőleg teljes számban megjelenését. Külön meghívók nem küldettek szét.

— **A Panama-csatorna megnyitása.** New Yorkból táviratozzák: Wilson elnök ma délután pontban három órakor megnyomott a Fehér Házban egy villamosgombot s néhány szempillantással utóbb hatalmas dinamitmennyiség robbant föl a Gambon-tó partján, levegőbe röpitette azt a földréteget, amely a Panama-csatornában még elválasztotta az Atlanti ocean vizét a Csenden-tengertől.

— **Leginomabb gyapjuszövetek mesés olcsó árban Kupfer és Társánál.** Széchenyi-utca 1/b.

— **Az állami tisztviselők a kormánynál.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének nagyobb számu küldöttsége fog tisztelegni legközelebb a kormány tagjainál, hogy a győri kongresszus határozatait és emlékiratait átnyújtsa. S a tisztviselők kívánságainak megvitatását kérje. Gróf Tisza István miniszterelnök a jövő héten, október 14-én fogadja a küldöttséget, amely aztán Teleszky János pénzügyminiszternél és Sándor János belügyminiszternél fog tisztelegni.

— **Szegények dolgai.** Debrecen város szegényügyi bizottsága ma ülést tartott, amelyen több segélyezési ügyet intézett el és a szegényházi gondnok jelentését hallgatta meg, amelyet tudomásul vettek.

— **A kolera.** A belügyminisztérium közlése szerint a krassószörénymegyei Illyédén három, a pozsonymegyei Kismagyaron egy és Kolozsvárott egy kolerás megbetegedés fordult elő.

— **Csak Török-pezsögöt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

— **Ki fizet legtöbb jövedelmi adót Amerikában?** Az amerikai lapok híradása szerint Penfield asszony, a bécsi amerikai nagykövet felesége fizeti a legtöbb jövedelmi adót egész Amerikában. A nagykövet felesége ugyanis apjától háromszázötven millió korona értékű vagyont örökölt, legnagyobb-részt ingatlanban, amely Amerikában öt százalékos jövedelmi adónak van alávetve. A jövedelmi adót egy és egynegyed millió koronában állapították meg s a lapok azt írják, hogy az Egyesült-Államokban senki sem fizet jövedelmi adóban olyan nagy összeget, mint Penfield asszony, a bécsi amerikai nagykövet felesége.

— **Ellített köztársaságiak.** Szentseről táviratozzák: A főkapitány Nagy György drt és hat társát, amiért a betiltás ellenére köztársasági alakuló gyűlést tartottak, 150—150 korona pénzbüntetésre és 14—14 napi fogházra, 27 iparossegédet kisebb büntetésre ítélte. Ez utóbbiak büntetését azonban fölfüggesztette.

— **A becsületes soffőr.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Baresay Andor országgyűlési képviselő, még néhány héttel ezelőtt följelentést tett a rendőrségen, hogy a soffőre, Tavasz Gusztáv ellopta az automobilját és megszökött. A rendőrségen dr. Bottka Sándor rendőrfogalmazó kérte az ügyészséget, hogy elfogató parancsot adion ki a soffőr ellen. Kiderült, hogy a soffőr a Balkánra ment a géppel és rögtön, mihelyt utjának célját elérte, visszaküldte az autót a képviselőnek, maga pedig tudatta, hogy a Balkánon telepedett le.

Egységárak

12
K

City cipők

Piac-utca 40, a Honigpártával szemben.

16
K

— **Kolera Poroszlón.** A debreceni üzletvezetőség ma este telefonon értesítette a debreceni rendőrséget, hogy Tisza-Poroszlón a mai napon egy ember kolerában elhalálozott. Ezért az onnan jövő utasokat karantén alá vették.

— **Dinamittalvaj tűzér.** Makóról táviratozzák: Hires Mihály nagylaki legény a tavasz óta a cattarói tűzreknél szolgál. A cattarói arzenálból az utóbbi időben sok robbanószerkeket és lövedékeket elloptak és a nyomozás során Hiresre esett a gyanu. Az arzenál parancsnokságának utasítására házkutatást tartottak Hires rokonainál Makón, mely szenzációs eredménnyel járt. Mintegy háromezer korona értékű robbanószerkeket és kincstári lövedéket találtak Hires rokonainál. Oly nagymennyiségű robbanószer ez, hogy az egész községet fel lehetett volna vele robbantani. Hires rokonai bevallották, hogy Hires csomagokban küldte haza a robbanószerkeket, arról azonban fogalmuk sem volt, hogy milyen veszedelmes dolgot rejtettek. A talált robbanószerkeket elkobozták és orgazdaságért és bűnleplezéseért a rokonok ellen megindították az eljárást. A csendőrség a cattarói arzenál parancsnokságának jelentést tett a leletről.

— **Raesett a házal.** Hajduhadházon néhány hét előtt Sipos Sándor háza falát bontogatta. Eközben oly mélyen talált az alapzatba vájni, hogy az agyagból készült fal beomlott és lábát eltörte. Orvosi kezelés alatt állott, ám oly szerencsétlenül forrt össze csontja, hogy ma be kellett szállítani a debreceni közpórházba újabb operáció miatt.

— **Kivándorlás az inségből.** Szatmárról táviratozzák: Az Amerikába való kivándorlás mind nagyobb és nagyobb mértékű lesz. Esztró községben alig van épkezláb ember, még a falu bírása is kivándorolt. Az egész vármegye kivándorlási ügynökökkel van tele. Bereg, Ugocsa, Szatmár, Szilágy és Máramaros vármegye lakossága valósággal özönlik Amerikába. A közigazgatás tehetetlen a veszedelemmel szemben, mert ezekben a megyékben télen óriás éhínség lesz és a nép ez elől menekül.

— **Oriási tüzvész egy községben.** Szatmárról táviratozzák: Hatalmas tűz pusztít szerda délután óta Békéshodas szatmármegyei községben. A faluban szerdán délután kigyulladt egy lakóház és a tüzvész a szalmafódeles házak között feltartóztatlanul terjedt úgy, hogy még csütörtökön délelőtt is lángban állottak a házak. A községben, sem a közelfekvő Erdődön nincs tűzoltóság és így a szegény, jobbára földhöz ragadt román lakosság teljesen védtelenül állt a veszedelmes elemmel szemben.

— **A szociáldemokrata párt és a Germinal bemutatása.** Megirtuk már, hogy a szociáldemokrata párt határozatilag kimondotta, hogy az Uránus-színházban most bemutatásra kerülő „Germinal”. Zola szociális tárgyú darabját testületileg megnézi. Ezen előadás vasárnap d. u. 4 órakor lesz, melyre Suchán Rezső az Uránus-színház igazgatója 300 munkanélkülinek ingyen jegyet adott. A darabot dr. Lefkovits Vilmos párttitkár ismertető előadása vezeti be és a darab keretében közreműködik a Munkás-Ott-hon vonózenekara és az Ébredés-dalköre. — Ezen előadásra mérsékelt áru jegyeket a párttitkárságban kaphat a munkásság.

— **A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója.** A debreceni kir. pénzügyigazgatóság közli, hogy az e hó 13-ára és 14-ére kitűzött nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletekre vonatkozó adótárgyalások nem a városházánál, hanem a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségének 1. számú szobájában fognak megtartatni.

— **Zsebvágás a vonaton.** Kronholz Ferenc mechanikus ma délután érkezett Debrecenbe a fővárosból. Itt mikor a pályaudvaron kiszállt a vasuti kocsiából, megdöbbenve tapasztalta, hogy pénztárcája, melyben 48 korona is volt, hiányzik. Azonnal jelentette az esetet a rendőrségnek, mely Kintzler Mihály és Sulyok Péter állítólagos vásári lóalkuszokat gyanúsítja a zsebmetszéssel. Mindkettejüket őrizetbe vették.

— **Tüzek a megyében.** Haiduböszörményből jelentik: Az elmúlt napokban Sütő Gáborné böszörményi lakosnő istállója ismeretlen okokból meggyulladt és porig égett. Minthogy a tűz éjszaka támadt és későn vették észre, az istállóban bennégett két tehén is. A kár 3000 korona biztosítás utján megtérült. — Ugyancsak leégett az izraelita hitközség egyik épülete is, mely 2000 koronára volt biztosítva. — Végül tegnapelőtt Szentesi János halápi tanyáján a magtár gyulladt ki és égett le a benne levő terméssel. A kár 8—10.000 korona, mely azonban biztosítás utján szintén megtérült.

— **Akinek golyó van a gyomrában.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Egy Kenderesi Mihály nevű parasztsuhanc a minap teheneiket hajtott valamelyik tanva felé. Egy helyen hirtelen fölrebbent előtte az országuton egy sereg veréb s a legény elővette a revolverét, hogy lövöldözzön rájuk. A fegyvernek azonban valami baja volt, visszafelé sült el s a golyó a legény gyomrába furdott. A legény hazament, ahogyan tudott, s otthon nem mondta el, hogy mi történt. Napokig járkált a golyóval a gyomrában, de azután rosszul lett. Bevitték az orvoshoz Hódmezővásárhelyre s csak akkor említette meg a bal esetet. A seb a golyótól és a fertőzéstől elmergesedett, hashárgyulladás állt be s a szegény fiut már nem tudták megmenteni.

— **Pénzhamisító kereskedő.** Szatmárról jelentik: Bogya Demeter még nemrégben adóhivatali tisztviselő volt Temesmegyében. Nagy lábón élt, amit a jövedelme nem birt el, szabálytalanságoknak jöttek a nyomára és Bogyát elcsapták. A volt adóhivatalnok erre Szinyérváralja szatmármegyei községben telepedett meg, ahol fűszerüzletet nyitott. Kitiűnően ment az üzlet, úgy hogy Bogya kezdett feltűnően vagyonosodni. A községben suttogni kezdtek, hogy Bogya bünyös uton gyarapítja vagyonát. A pletyka eljutott a csendőrség fülébe, amely a titokban folytatott nyomozással alapos bizonyítékokat szerzett arra, hogy a kereskedő hamis pénzt gyárt. Tegnap, mikor Bogya nem volt lakásán, a csendőrök házkutatást tartottak és két pénzgyártásra alkalmas gépet találtak. Az egyik egykoronások, a másik öt koronások gyártására volt berendezve. A csendőrök leartóztatták Bogyát.

— **A „Germinal“ utolsó előadásai.** Zóla halhatatlan szociális regénye a „Germinal“, mely az Uránus-színházban egész héten zsu-folt nézőtér előtt került bemutatásra már csak két nap — ma szombaton és holnap vasárnap — lesz bemutatva, naponta 3—6 és 9 órai kezdettel. A délután 3 órától 6-ig tartó előadás helyárai rendesek, a 6 és 9 órai kezdetű előadások helyárai mérsékelten feleltek. Ezen előadásokra jegyek előre válthatók egész nap az Uránus irodájában (Korona-passzage). Telefon 3-28.

— **Pusztító jégeső.** Zomborban az éjjel sűrű villámlás és mennydörgés közben mogyorónagyságu jégeső esett. A jégverés az idei késői szüret miatt a szőlőkben igen nagy kárt okozott.

— **Kitörte a lábát.** Popovics Miklós 4 éves gyermek Nyirgerzsen, szülei háza előtt játszadozott. Valamiben megbotlott és a lábát kitörte. Sérülésével a kórházba szállították.

— **Öngyilkos katonatiszt.** Lugosról jelentik: Steinbrückner József lugosi honvédtüzérhadnagy ma reggel hét órakor éles beretvával átmetszette a nyakát. A kés oly hatalmas sebet ejtett rajta, hogy pár perc alatt elvérzett. Tisztiszolgája hörgést hallott a szobából, besietett és még életben találta az életunt hadnagyot. Nyomban segítségért sietett, de már nem lehetett megmenteni az életnek. Az elősiető katonarvosnak még jelekkel mutatta, hogy öngyilkosságot követett el, de néhány pillanat múlva lefordult a székéről. Katonai körökben nagy feltűnést keltett az öngyilkosság. Tettéknek oka ugyan ismeretlen, mert semmiféle irást nem hagyott hátra, azonban tettét a hozzá közel állók azáltal magyarázzák, hogy visszakérdztek a közöskökhöz, de kérelmét nem teljesítették. Holttestét szombaton Pancsovára szállítják, ahol a családí sírboltban fogják nyugalomra helyezni.

— **Eredeti modellek, felöltők, costumok és blousok** megérkeztek Halmágyinál.

— **Szélhámos tanár.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A rendőrség ma letartóztatta Turcsányi Béla dr. középiskolai tanárt, aki fűrdőigazgatónak mondta magát s alapítandó fűrdőhöz részvényeket vett föl. Így többeket több tízezer korona erejéig megkárosított.

— **Gummi-köpeny** ujdonság 20 kor. Halmágyinál.

— **Öngyilkosság félelemből.** Hajduböszörményi tudósítónk jelenti: Lévay Julia, aki ellen ez évben a csaposa és ennek felesége merényletet követett el: egy éjszaka lefoglalták s szájába marólugot töltek, ez idő óta folytonos rettegésben élt, ma félelmében maróluggal öngyilkosságot követett el.

— **Megérkeztek az ujtöltésű zsebvilnyilámpák Mentze Henrik ujdonságok áruházában,** Piac-u. 38. sz.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzása

10.000 koronát nyert: 9869.

5000 koronát nyert: 26542.

2000 koronát nyertek: 4337 6361 7057
9242 11741 19186 20005 21681 26085 30024
31860 34363 36585 39795 40542 41860 45547
49850 53968 57755 58786 59043 60380 62922
63494 63750 67146 67358 67923 69002 70813
74274 74546 77993 78957 83342 91926 94428
95551 97239 101099 109841 109908.

1000 koronát nyertek: 381 5488 6103
9464 13011 21297 23868 25638 26420 26894
31860 34363 36585 39795 40542 41860 45547
49850 53968 57755 58786 59043 60380 62922
63494 63750 67146 67358 67923 69002 70813
74274 74546 77993 78957 83342 91926 94428
95551 97239 101099 109841 109908.

Azonkívül kihúztak 500 és 200 koronás nyereményeket. A következő húzás e hó 13-án lesz.

— **Szüreti- és szoba-tűzijátékok, békák, rakéták, bombák és görög-tűzek** Mentze Henrik áruházában, Piac-u. 38. sz. Ismétlődőknak megfelelő kedvezmény.

Steckenpferd-liliomteiszappan

Bergmann és Társától, Tetschen a. E.

mint eddig, ezután is nélkülözhetetlen a bőr- és szépségápolásnál. Naponta elismerőlevelek. 80 fillérért mindenütt kapható.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Felmentették az erotikus képek művészt. Fővárosi tudósítónk jelenti: A Szent György-Céh tavaly kiállítását rendezett Bayros Ferenc márki festő műveiből. A kiállítást egy korona belépődíjért mindenki megtekinthette, de volt egy elfüggönyözött mellékhelyisége, ahová csak az ügyvezető-igazgató külön engedelmével lehetett bejutni. Ebben a külön teremben ugyanis Bayros meszternek erotikus vonatkozású képei voltak láthatók. Két detektív jelentése alapján a bíróság a képeket lefoglaltatta, s Siklóssy László dr. a Szent György-Céh ügyvezető igazgatója, valamint Bayros Ferenc márki ellen szemérem ellen való vétségért megindította az eljárást.

Ma tárgyalta ez ügyet a büntető járásbíró, amely mindkét vádlottat fölmentette.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar bírói	825 —
Osztrák bírói	825 50
Államházas koronásár: 60	81 15
Államházas	898 50
Jelzálogbank	424 50
Rimamurányi	890 50
Halgóvári	760 —
Köszvényes	644 50

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 2 1/16 %, Berlin 4 1/2 % London —

Budapesti gabonátőzsde.

Szara K. (Skrazer és Kösz) febr. bisományos távirati jelentés	
Busa májusra	10 57
októberre	11 39
1914. Apr.	8 10
Ros, októberre	8 87
szepemberre	7 58
Zab októberre	7 16
szepemberre	6 45
Tengeri 1918. szepemberre	
máj	

Készára 5—10-zel olcsóbb

Készül a gyújtó-monopolium. Fővárosi tudósítónk jelenti: Hir szerint a pénzügyminisztériumban teljesen előkészítették a gyújtómonopolium behozatalát. Az új egyedáruságot úgy kívánja megalapozni a minisztérium, hogy a magyarországi huszonnégy gyújtógyárat az állam megváltja és tizenöt esztendőre bérbeadja a huszonnégy gyár részvényeseiből megalakult gyújtótrösztnek. A gyárak vételárát a gyújtótröszt fogja rögtön kifizetni az állam helyett, amit az állam abból a bérösszegebből fog neki évi részletekben visszafizetni, amit a tröszt a huszonnégy gyár tizenöt éves bérletéért minden évben köteles az állampénztárba befizetni. A monopolium behozatala folytán természetesen a kormány új gyújtógyár létesítésére engedelmet nem ad. A közönséget a tervezet szerint az egyedáruság folytán semmiféle károsodás nem éri, mivel a gyújtó egységára továbbra is két fillér marad.

Az őszi vásár Debreczenben. A debreceni „Dienes“-napi országos vásár október hó folyamán a következő sorrendben fog megtartatni és pedig október 20-án, hétfőn 21-én kedden, 22-én szerdán: bor-, gyapju-, méz-, dió-, stb., továbbá toll-, iparcikkek-, gabona- és terményvásár; október 23-án, csütörtökön és 24-én, pénteken a juhvásár; október 25. és 26-án, szombat, vasárnap a sertésvásár; október 26—27-én, vasárnap, hétfőn a lóvásár; 27—28-án, hétfőn, kedden a baromvásár. — Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartalma alatt árusíthatók. Heti vásárok kedden és szombaton tartatnak.

Elmaradt országos vásárok. A zilahi alispán táviratban közölte a rendőrséggel, hogy a 13., 14-én tartandó krásznai, a 15., 16-diki sarmasági és a f. hó 17-ére tűzött tasnádi országos vásárok a kolerajárványtól való védekezés miatt megtartva nem lesznek.

Orvosok, tanárok, hivatalnokok véleménye a SIROLIN „Roche“-ról

tüdőbajoknál:

Dr. E. P. orvos, Pr.-ben.

A Sirolin „Roche“-t két nehéz tüdőalkelő esetben rendeltem és a legjobb szerek ismerem el köhögés, étvágytalanság és a légzőszervek elnyálkásódása ellen.

K. L. tanár, St.-ben.

Kis lányom köhögését a Sirolin „Roche“ teljesen megszüntette.

F. H. tanító, Fr. a. D.

A Sirolin „Roche“ hatásával meg vagyunk elégedve és mindenkinek ajánlani fogjuk, akinek légszervi baja van

O. E. előljáró, T. a. M.

A Sirolin „Roche“ csodákat művel és négy év óta nem nélkülözhetem házi gyógytáramban.

A Sirolin „Roche“ pompas ízű, étvágygerjesztő, enyhíti a köhögést, hurutot és hörghurutot, erősíti a tüdőt és influenza esetén jótékony hatása van az egész szervezetre. A Sirolin „Roche“ minden gyógytárban kapható.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

libatollat és pehelyt

akármily mennyiségben veszek és eladok. Villanyerőre működő gépeimen tisztított fosztott tollat és pehelyt kelengyékhez állandóan nagy választékban szolgálhatok. Használt toll tisztítását elvállalom. Tisztelettel:

Katz Áron tollnagykereskedő, Debreczen, Batvan-utca 74.

3458—1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1913. V. 467/3. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Schwartz Sándor utóda Reiner Mór részére debreczeni lakostól 39 korona 60 fillér tőke és az eddig összesen 16 kor. 36 fillér perköltség-erejéig 1913. évi január hó 16 án bíróság felül foglalt és 1370 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1913. évi október hó 13 án délelőtt 11 óra** kezdetét veendő és Debreczenben, Piac-utca 26—28. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi szeptember hó 5-én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Ezrekre menő állandó haszon, kockázat nélkül

és jótállás mellett, egy korszakalkotó találmánynál való részesedéssel. Néhány száz koronával rendelkező résztvevők, kiknek pénze biztosított, forduljanak „D. 106 S.” alatt e lap kiadóhivatalához.

Iskolaöltönyök

leszállított árban

Grünfeld Adolf és Társa

férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletében

Debreczen, Kistemplom mellett, sarok bolt, kaphatók.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
városi újbérlőház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF

Aki jó péksüteményt és komlós házikenyeret

akar enni, az kérje a HOLSTEIN-féle gyártmányt. Debreczen, Méliusz-tér 8. szám. Telefon 12—6.

Milók használják

köhögés,

rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás, gőros és számarhurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat

3 fenyővel.

6050 közz. ig bizonyítvány orvostól és magános-tól biztosítják a sikert.

Rendkívül jó ízű és kellemes BONBON.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér. Kapható:

Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szelényi Árpád, Kubek Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Kóczán Dezso, Kovács L. Nándor, Szentmiklósi Tóth Béla, Arany S. Árpád, Reichard Sándor gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna és Központi drogeriákban. — Ujfehértón Trón Gyulánál. — Ernőhályfalván Mátrai Ákosnál. — Derecskén Benkő Sándornál.

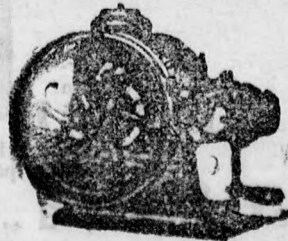
Donogán és Somossy

Hajdúvármegye szállítói nagy áruházába

megérkeztek az őszi idény újdonságai

Kosztümelmek — Bluz- és Posztyolakelmék — Divatselymek — Flanellek — Velezek — Bársonyok. — Kész menyasszonyi kelengyék. Külön szőnyegosztály.

A világhírű és a legújabb rendszerű

TELEFON 12—76.

BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Ányos Imre cégnél kaphatók
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!

Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

Az 1868 óta lényegesen bevált

BERGER-FÉLE MED. KÁTRÁNYSZAPPAN

G. Hell & Comp.-tól 4841

hírneves orvosok által ajánlva, Európa legtöbb államaiban lényegesen alkalmazták.

mindennemű bőrkiütések,

különösen idült és pikkelysömör, valamint parazitis kiütések ellen. A BERGER-féle kátrányszappan 40% fakátrányi tartalmú és lényegesen különbözik a kereskedelmi egyéb kátrányszappanaitól. Makacs bőrbajoknál alkalmazták a nagyon hatásos

Berger-féle kátrány-kénszappant.

Mint enyhébb kátrányszappan az aróbró tisztításának elintézésére, a gyermeknek bőr- és fejbőrkiütései ellen, valamint mint fellálmulhatóan kozmetikus mosó- és fűdőszappan, napi szükségletre szolgál a

Berger-féle glicerín-kátrányszappan.

A hajhullás ellen és hajpadló becségeknek radikális gyógyítására használják a

Berger-féle folyékony-kátrányszappant.

Mint kiváló bőrszerek kitűnő eredményt mutatnak fel, továbbá a Berger-féle kátrányszappantól gyógyszerzappanok:

A Berger-féle Borax-szappan

hatásos, napégések és miteszerek ellen és a Benzoe, kén, cément, naphthal- és thymol-kompozíciók, valamint a brostrában ajánlott egyéb szappanok.

Az minden ajtárába darabonként 10 fillér használati utasítással együtt

Kérjen a bevásárlásán kifejezetten Berger-féle kátrány- és boraxszappanokat és nézze meg az itt alább ábrázolt védjegyet és az itt álló cégjegyzést C. Hell & Comp. minden címén. Kétféle: Bécsben, 1883

Parisban az 1908-évi világkiállításán aranyéremmel. Kapható minden gyógyszerárban és az e szakmában vágó üzletekben. En gros: G. Hell & Comp. Wien, I. Bischofstrasse 8.

Budapestben: nagyban és kicsinyben Török József gyógyszerész urnál, Király-u., továbbá a kövekező uraknál: Molnár és Moser, Tuzlanyer utca; Rákosvári Gyógyszertár, Rákosvári utca; Szt. Anna és Szt. János, Nádor u.; Kórház, Lajos-u. 7., kicsinyben minden gyógyszerárban, sőt dr. árában és iflat-gör-üzletben.

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbérabszabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske	40 "
Házirend	40 "
Kapuczedula (minden helyiség részére)	10 "
Üres lakás bejelentési lap	10 "
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10 "
Építés engedély iránti kérvény	10 "
Lakhatási " " " "	10 fillér-
... ért darabonként kapható	...

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ

könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

3508—1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1913. V. 4659/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Brassói Általános Takarékpénztár részére debreczeni lakosoktól 613 kor. 74 fillér tőke, ennek megítelt 8% kamatai és az eddig összesen 255 kor. 30 fillér perköltség erejéig, 1913. évi augusztus hó 3-án bíróság lefoglalt és 615 koronára becsült buza, árpa és egyéb ingóságok **1913. évi október hó 13-án délután 5 óra** kezdetét veendő és a Hortobágyon, Elep-pusztán alperesek tanyáján megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi szeptember hó 12-én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Tíz szőlő 50 fillér, azontul minden szőlő 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap betűből szedve minden szőlő 10 fillér. Apró hirdetések előfizetendők. ::

Videkről
apróhirdetéseket legcél-
szerűbb postautalvánnyal
feladni. Az apróhirdetés
szövege a postautalvány
szelvényén elfér. — Zárt
levélben is lehet; akkor
a hirdetés ára levélbélyeg-
ben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással
nem szolgálunk.

Jellegű leveleket
csakis kellő igazolás el-
lenében ad ki a kiadó
hivatal.

A Debreceni Független Újság
telefon számai:

Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

**OKTÓBERI MÁV.
MENETREND**
már megjelent és 20
fillérjével kiadóhivata-
lunkban, Piac-utca 49
és az összes dohány-
tőzsdékben kapható.

Levelezés

Jellegű leveleknél a hirdetés
száma is kéréstik.

50.000 dollár
készpénzvagyonnal sűrű-
gősen csinos, egészséges
terjelt kereselek, ha vagyon-
talan is. 22 éves, függet-
len, szépnek mondott ameri-
kai hölgy vagyok, németül
jól beszélek. Nem
névtelen ajánlatokat ké-
rek. „Hymen”, Berlin, 18.
2352

Pista.

Ha legközelebb ír, leve-
lét csak oda írja, ahová
kérem, mert itt észrevét-
lenül krzeim közé kerül,
feltűnést sem okoz. Ud-
vözli Villi. 628

**OKTÓBERI MÁV.
MENETREND**
már megjelent és 20
fillérjével kiadóhivata-
lunkban, Piac-utca 49
és az összes dohány-
tőzsdékben kapható.

Egy szoba, konyha

havi 20 koronáért
:: kiadó ::
József kir. herceg-utca 21.

Hálószoba,

több rendbeli bu-
torok, diványok,
sparherd elköltö-
zés miatt igen ju-
tányosan

eladó.

Miklós-utca 26, vagy
Nagy Sámuel tőzsde
Városház alatt.

Különtétele

Míg a készlet tart
az új Béka áruházban
Piac- és Hatvan-utca sar-
kán legújabb faconis se-
lyem bluzok 10 korona.
Szövet etamin és batizt
bluzok 5 korona, 1 vég
angol vászon finom szálú
11 korona, egy kész
rumburgi lepedő varrás
nélkül 2-40 korona, sző-
vet maradókok 140 cm
széles 3 korona. Férfi
ingek és fehérneműk
remek választékban. Fiu
és leánykaruhák remek
választékban. Csekély be-
vásárlásnál sok pénzt ta-
karíthat meg a Béka áru-
házban. 1715

VIZVEZETEK,

csatornázás, központi fű-
téseket szakszerű kivitel-
ben jótállás mellett. Terv-
rajzot és költségvetést
díjtalanul készítik. Há-
zak évi jókarban tartá-
sát csekély díjazásért el-
vállalom. Gyenes Antal,
Miklós-utca 29. sz. Tele-
fon 973. 34

MAISON BIRÓ

angol női szabó Szalon-
ját, mely 8 évig Buda-
pesten létezett, Debrecen-
ben Deák Ferenc-utca
13. szám alá helyezte át.
Mérték után készít finom
szövetből selyem bélszel.
Kosztumot 90, raglánt 70,
plüss kabátot és színházi
köpenyt 100 K. Hölgyek
által hozott kelméből fa-
zont 40 K. Elsőrendű
munka. 2217

Lakbérnyugtakönyvcske,

házbérnyugtakönyvcske,
kapucédula minden-
féle helyiségre, házi-
rend, házadó megtérítési,
építkezési, lakhatási en-
gedély iránti kérvények
és lakás bérbeadási je-
lentések, lapunk kiadó-
hivatalában kaphatók. 172

Kosztot

és teljes ellátást kaphat
2-3 tanuló, egyedül álló
özvegyasszonynál, ki-
nek szép lakása van.
Gyermekekre nagy gon-
dot tud fordítani. Czím
Kleinné, Aranyjános-utca
16. szám. 880

Mes Dames:

Egyszeri próba meggyő-
zi, hogy szeplőt, májfoltot,
pattanást, vimmedlit, min-
den bőrruhságot az or-
szágghírű ártalmatlan, Ma-
tilid arczkenőcs, krém és
szappan okvetlen elmű-
lasztja. Ha nem, árát min-
den kibeszélés nélkül
visszaadom. Semmi rizi-
kó, próbálja meg. Kapha-
tó minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Főraktárak: Józsa és Jóna
és Tóth Béla utóda Kubek
Tiszapalota. 2416

No

sajnáljon senki a fáradsá-
got és meggyőződhetik
arról, hogy 4 fillérért ki-
fogástalan gallért tisztít-
tok Rákóczi-utca 8. 589

OKTÓBERI MÁV. MENETREND

már megjelent és 20
fillérjével kiadóhivata-
lunkban, Piac-utca 49
és az összes dohány-
tőzsdékben kapható.

Lakás

Lakatos-
vagy asztalosműhelynek
való helyiség és egy szoba
kiadó. Széchenyi-utca 44.
szám. 727

3 szobás

modern utcai lakás mel-
lék helyiségekkel együtt
október vagy november-
re kiadó. Értekezhetni
Magos-utca 18. sz. alatt.

Bolihelyiség

Miklós-utca 22. szám alatt
olcsón, azonnal kiadó.
Mészárszéknek, hentes-
nek vagy borbélynak
igen alkalmas. Értekez-
hetni a fűszerüzletben

Pincelakás

kiadó Libakert 12. Ezüst-
nyulak, hófehér gerlicék
kaphatók. 492

Kiadó

egy utcai szoba, előszo-
ba, konyha, villanyvilági-
tással november 1-é-
re. Csemete-utca 10. 588

MOTOR

jának

javitását ne halassa ta-
vaszra, amikor nincs idő
a gondos elkészítésre, ha-
nem kerjen költségvetést

Ráldor M.

motor- és gépműhelytől

Budapest, Szondy utca 56,

ahol legpontosabban ké-
szül. Benzin- és nyers-
olajmotor minden nagy-
ságban raktáron. Magán-
járokát átalakít. 2299

Püspökladányban a Royal-szállodában

minden időben kényelmes
szobák, meleg és hideg
ételek kaphatók. Műszaki
árak, pontos kiszolgálás.
Csengő a kapunál. A n.
é. utazó közönség becses
pártfogását kéri: Szántó
Márton, tulajdonos. 1801

Szűts István

uri- és egyenruhazabónál le-
het legolcsóbban legdivato-
sabb ruhát rendelni. Nagy vá-
laszték bel- és külföldi szöve-
tekben. 1835

Hunyadi-utca 13.

Üzlet

CIRIN

parket és linoleum ke-
nőcs kefével nélkül fél-
nyes és sikos. A parkettel
szép világosan tartja —
Kapható a DEUTSCH-
üzletekben. 13

VALÓDI

édes, nemes szegedi pap-
rikaküőnlegesség-gek óriási
raktára Lindenfeld J
Jenő fűszer-, gyarmat-
áru nagykereskedésében,
pénzügyi palota. Telefon
79. sz. 1755

Konyha- és előszoba-

berendezések készen kap-
hatók nagy választékban
Weisz Ferenc asztalos-
nál, József kir. herceg-
utca 7. szám. Telefon:
10-90. 1

Buorok

legolcsóbban kaphatók,
havi részletfizetésre is.
Weisz Gyula asztalos és
kárpitosnál, Széchenyi-
u. 19. Minden kárpitos mu-
kát felvállal. 1923

Vadász cipőt

és egyéves
önkéntesek-
nek cipőt,
csizmát szab-
bályszerűen
készít Falusi

Károly, polgári és kato-
nai cipész-mester, Csapó-
utca 41. sz. a. 310

OKTÓBERI MÁV. MENETREND

már megjelent és 20
fillérjével kiadóhivata-
lunkban, Piac-utca 49
és az összes dohány-
tőzsdékben kapható.

Állás

Hazaló ügynökök

kerestetnek sűrűgősen. Pi-
ac-utca 49. 327

Óvadékkal

öt évi gyakorlattal ren-
delkező pénztárnoknő
gép- és gyorsírásban jár-
tas állást keres. Cím a
kiadóhivatalban. 2384

Harisnyakötő

leány azonnal felvétetik
Széchenyi-utca 26. alatt. 496

Kereskedelmi

végzett intelligens uri le-
ány, gyors- és gépirás-
ban jártas, irodai alkál-
mazást keres. Hatvan-
u. 42. sz. Telefon 713. 364

Tisztviselő

délutáni foglalkozást ke-
res, akár egész napra is.
Cím a kiadóban. 342

Vicsház-mester

kerestetik. Cím a kiadó-
ban. 339

Varrólányok

felvétetnek, bentlakók is
Pacsirta-u. 54. 340

Üzyes,

jóravaló fiu tanulól fel-
vétetik Frank Imre uri
divatüzletében. 2310

Józsa életű

keresztény, intelligens,
szorgalmas ember, nagy
családdal, irodai vagy
más eféle állást keres.
Vidékre is elmegy. Szí-
ves megkeresések a kiadó-
hivatalba intézendők. 202

Jó

családból való fiu laka-
tos tanulónak felvétetik.
Pacsirta-u. 47. sz. 500

Óvadékképes

gyakorlott elárúító szik-
vizgyárba felvétetik.
Hónvéd-utca 16. 2368

Adás-vétel

200

boros hordó 130-700 li-
terig olcsón eladó. Posgay
Kálmán Ujfehértó. 427

Nagycserrei

állomás közelében 13 hold
föld eladó vagy kiadó.
Hatvan-utca 24. sz. 428

Eladó

házi új, modern, adómen-
tes, villanyvilágítással és
vízvezetékekkel. Széchenyi-
utca 28. (Tisztviselő-telep.)
425

Hálószoba,

több rendbeli butorok,
diványok, sparherd, elköltö-
zés miatt igen jutányo-
san eladó. Miklós-utca 26.
sz. vagy Nagy Sámuel
tőzsde, városháza alatt.
418

Használt

nagy boroshordók és 2
darab használt nagy mér-
leg eladó. Cím a kiadó-
hivatalban. 2315

Kapuzás

hordó eladó teljesen jó-
karban levő, megtekint-
hető Piac-utca 77. sz. I. em.
6. alatt. 129

Eladó

fiókos és nyitott állvá-
nyok, puldok és kézi-
pénztár Baksainál, Hat-
van-utca 8. sz. 2367

Eladó gépek:

egy 6 HP Schuttleworth
magános cséplő 21176
szám, egy 6 HP Ruszton
Proctor garnitúra és 2
pár Hoffler és Schranz-
féle. 4 évesek. Értekez-
hetni Hajduböszörmény-
ben, Fehértői-utca 686-
szám. 211

Félemeletes

modern ház 32000 koro-
náért eladó, 50000 koro-
nában visszamaradt. Ke-
mény falúfalcsó, darabja
7 korona. Pinceajtófelek,
kemény faküszöbök, két
lóra új szerszám nickel-
csattokkal, két lóra igaz-
szerszám, alig használt
2 kerekű targonca festő-
nek, vagy hordárnak.
Apafi-utca 22. Ugyanott
több új ház eladó. 288

Kis bocsakai

kertben levő szőlő, jó-
karban csemege fával el-
látva eladó a harmadik
dülőben. Értekezni lehet
Major Sándor erdőőrnel.
2353

Eladó

a Homokkertenben, Szabó
Kálmán-utca 7. sz. ház, az
állomás közelében. 2360

Eladó

diszes valódi Meidinger-
kályha, villanymotor és
két vasváltartály Jókai-
utca 9/a. 528

Eladó

rolós ajtó, ablakok, épít-
let fák, fűszer berende-
zések Széchenyi-utca 50.
529

Egy

jó varrógép jutányosan
eladó. Csillag-utca 108.
Hatvan-utca 24. sz. 530

Eladó

Nyil-utca 112. jól jöve-
delmező ház. 531

Orpington

fajmajorságok eladók.
Piac-utca 36. sz. házmes-
ternél lehet tudakozódni a
hátsó udvarban. 532

10

hold vegyes szőlő mustja
eladó. Értekezhetni
Szentanna-utca 29. 527

Értesítés !!

Van szerencsém a n. é.
vadászközönség b. tudó-
mására hozni, hogy Piac-
utca 75. szám alatt levő
fegyverműves műhely-
met, mely 1899. év óta
fentáll, Piac-utca 52. sz.
alá helyeztem át, hol
minden szakmába vágó
munkát szakszerűen, pon-
tosan és jutányos ár mel-
lett készítek. A n. é. va-
dászközönség b. pártfo-
gását kérve 1973

SKOTH SÁNDOR

fegyverműves
Debrecen, Piac-utca 52. sz., az
udvarban, megyeház mellett.

Tisztán kezelt borok.

ÉRTESÍTÉS

„CSOKONAI“

Van szerencsém a nagyér-
demű közönség tudomására
hozni, hogy a Csapó-utca
14. szám alatt levő
tőzsdék (abonnomák) jutányos árakban, bármely naptól kezdve kaphatók. A nagyközönség szives pártfogását kérve, teljes tisztelettel

vendéglőt a mai napon át-
vettem. Kitérő izletes ma-
gyar konyha. Tisztán kezelt
borok. Havi előfize-
réses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

NAGY-ÁRPÁD, a „Csokonai“ vendéglő tulajdonosa.

Naponta frissen csapolt kőbányai sör.

Nyomatott Hoffmann és Krouovitz könyvnyomdájában. Piac-utca 49., a főpostával szemben.